V Lounech jsme představili činnost odbojové skupiny MAPAŽ

3.6.2026 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Městská knihovna Louny a Ústav pro studium totalitních režimů uspořádaly v úterý 2. 6. veřejnou prezentaci věnovanou obětem politických procesů 50. let a činnosti protikomunistické odbojové organizace MAPAŽ. Akce se uskutečnila v Klubovně Luna a nabídla setkání s historiky Petrem Mallotou, vedoucím autorského kolektivu rozsáhlé monografie Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu a Kamilem Nedvědickým, 1. náměstkem ředitele ÚSTR.

Hlavním smyslem akce bylo představení publikace v dalším tuzemském městě, které se zásadně zapsalo do historie protikomunistického odboje. Podobně jako nedávno v Brandýse nad Labem byl program opět celodenní, kdy vedle prezentace pro širokou veřejnost proběhla i beseda se studenty místních škol, především pak z lounského Gymnázia Václava Hlavatého. Jeho ředitel Daniel Syrovátko po akci uvedl: *„Setkání s historikem Petrem Mallotou a představení jeho monografie o obětech politických poprav v letech komunistické totality je důležitým příspěvkem ke vzdělávání našich studentů. Beseda byla pro nás vítanou příležitostí, jak vzdát úctu lidem, kteří se nezpronevěřili svému svědomí, přiblížit jejich odkaz mladým lidem srozumitelným způsobem a současně důležitou prevencí proti ztrátě demokratických hodnot i připomínkou nutnosti chránit lidskou důstojnost v každé době.“* Značná část programu byla věnována regionálním souvislostem a především odbojové organizaci MAPAŽ, která vznikla na Lounsku počátkem roku 1949. Organizace, jejíž název byl odvozen od jmen Masaryk, Palacký a Žižka, sdružovala přibližně osmdesát členů a sympatizantů. Její příslušníci pomáhali uprchlíkům překračovat hranice, budovali odbojovou síť, shromažďovali zbraně, šířili protirežimní letáky a navazovali kontakty s exilovými skupinami na Západě. Historici připomněli také politický proces, který se s členy organizace uskutečnil v Lounech ve dnech 22.–24. října 1949. Komunistický režim tehdy odsoudil k trestu smrti Kamila Novotného, Josefa Hořejšího, Bohumila Klempta a Josefa Plzáka. Popravy byly vykonány 7. ledna 1950 ve věznici Praha-Pankrác.

„Příběh odbojářů z organizace MAPAŽ je důkazem hrdinství demokraticky smýšlejících vlastenců, kteří se neváhali postavit komunistickému totalitnímu režimu na odpor.“

Historik **Kamil Nedvědický** ve svém navazujícím vystoupení připomněl, jak nelidsky nakládal komunistický režim s ostatky svých obětí s jednoznačným cílem vymazat je z veřejné paměti. Poukázal především na význam výzkumu a pietní obnovy Ďáblického hřbitova, který je spojen s připomínáním obětí komunistických represí. *„Ďáblický hřbitov je jedním z nejvýmluvnějších symbolů toho, jak komunistický režim zacházel se svými oběťmi – nejen že je připravil o život, ale téměř vždy o jméno a důstojné místo posledního odpočinku. Právě proto považuji za zásadní tyto příběhy znovu otevírat a vracet konkrétním lidem jejich identitu. V tomto ohledu existuje přímá paralela s knihou Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu: stejně jako výzkum na Ďáblickém hřbitově i tato publikace systematicky rekonstruuje osudy jednotlivých obětí a vrací je z anonymity statistik zpět do našich dějin i paměti společnosti,“* zdůraznil Nedvědický.

Publikace, která vznikala více než 15 let pod vedením **Petra Malloty**, představuje dosud nejrozsáhlejší zpracování problematiky politických poprav v komunistickém Československu. Na více

než 3600 stranách mapuje osudy 232 osob popravených z politických důvodů a dalších 34 kontroverzních případů pohybujících se na hranici politické a kriminální represe. Knihu vydal **Ústav pro studium totalitních režimů** ve spolupráci s Nakladatelstvím Academia a v roce 2025 získala hlavní Cenu Miroslava Ivanova za literaturu faktu, v roce 2026 se získala jako Encyklopedie historická první cenu v soutěži Slovník roku.

Součástí celodenního programu byla také připomínka pamětních míst spojených s organizací MAPAŽ. V Lounech dodnes připomíná osudy členů protikomunistického odboje pamětní deska na budově bývalé sokolovny, kde se v roce 1949 odehrál vykonstruovaný proces s členy organizace. *„Příběh odbojářů z organizace MAPAŽ je důkazem hrdinství demokraticky smýšlejících vlastenců, kteří se neváhali postavit komunistickému totalitnímu režimu na odpor. Jedná se o mimořádnou kapitolu třetího odboje. Naším úkolem je tyto i další případy odborně zpracovat a zasadit je do širšího kontextu dějin protikomunistického odboje i politických represí,“* uvedl ředitel **Ladislav Kudrna**.

Ústav pro studium totalitních režimů dlouhodobě dokumentuje případy politických poprav a represí na celostátní i regionální úrovni. Výzkum těchto událostí přispívá k zachování historické paměti a k připomínání osudů lidí, kteří se postavili totalitnímu režimu a za svou odvahu zaplatili nejvyšší cenu.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**
FOTO: **ÚSTR / Martin Vacek**

https://www.ustrcr.cz/v-lounech-jsme-predstavili-cinnost-odbojove-skupiny-mapaz